

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Mezőgazdasági szocializmus!

A kormánnyal paktáló nemzetközi szocializmus újabb feladatok megoldására akarja kiaknázni válságos helyzetünket. Már nem elég neki az utca, a városi műhelyek, kimegy a vidékre s ott a józan és becsületes földmunkások között szervezi az *arató- és cselédsztrájkokat!*

Az O. M. G. E. idején és helyénvalónak látta, hogy ebben a kérdésben állást foglaljon. Felszólította a Dunántulnak gazdasági egyesületeit, hogy a múlt évi mezőgazdasági sztrájkok tanulságairól beszámolván — javaslataikat a jövőre nézve tegyék meg.

Érzi és tudja az OMGE., de mindenki ebben az országban, hogy ez idén egy kidolgozott, még pedig széles alapon kidolgozott mezőgazdasági sztrájk előtt állunk. Ennek pedig a szemébe kell néznünk, idején készülődünk, hogy készületlenül ne találjon. Mert ha a konkolyhintóknak sikerül az ország legszűkebb rétegeiben az osztályharcot feléleszteni, ha sikerül az abszolútizmusnak a nemzeti ellentállás küzdelmét egy országos sztrájkban kimeríteni, akkor ebben az országban a szociáldemokrácia meg fogja vetni az „egyedül üdvözítő állam” alapját.

A ki figyelemmel kísérte az OMGE.-ben hallott előadásokat — a melyek igen érdekes megvilágításban tárják elének a múlt évi sztrájkot,

a melyek részletesen beszámolnak annak okairól, és világosan megjelölik a jövő tennivalóit — mindegyikében megtalálhatta annak a ténynek a konstatálását, hogy a sztrájk szervezte volt.

A sztrájkoknak végső oka az igazság volt!

A szocialista sajtó és kiadványok, az utazó agitátorok szervezték a sztrájkot. A munkások mindenütt megállapított követelésekkel álltak elő. A politikai helyzetnek demoralizáló hatása megtette a magáét. *Fejérmegye* pld. azzal állottak elő a sztrájkolók, hogy ha az urak is sztrájkolnak, miért ne tehetnének ők is! *Toldiban* pedig imígyen érveltek: az ország törvényen kívüli állapotban van, tehát a törvények hatálya fel van függesztve! Miután az aratási szerződés a munkástörvények alapján kötetett, egyszerűen az sem érvényes.

Nem kell senkinek megerőltetni magát, hogy ezekben a szavakban ráismerjen a nemzetközi logikájára.

Voltak a sztrájkoknak *közvetett okai* is.

Igy az *időszaki munkásoknál* az a körülmény, hogy az előtte való évben nem volt se eleség, se kukorica, se burgonya. Adósságba keveredtek. Ehhez járult a *sertésvész.* Elestek zsirtól, husitól, egy kis ruhára való pénztől. Sokaltak nem: egy helyen az *indirekt adó* nagyságát — az egyházi- és pótdókat. Bizony ezek a panaszok nem nélkülözik a komoly alapot. A községi adminisztráció némely helyen szinte elviselhetetlen

terheteket ró a községre. Szinte elképedéssel olvassa az ember a beszercebányai iparkamara jelentéséből, hogy egy szegény tótközségnek van 572% pótdója.

Kifakadtak némely uradalomban a *robotnokok* tulságos mennyisége ellen. Ez egyáltalán törőlni kell a munkástörvény revíziójában. Valamennyien keveselték az *aratórcsét.*

A mint Koller Pál kimutatta, a munkás a nyári hónapokban rágdogozik 12—13 koronára. Ez olyan munkabér, a melyet a világ egyetlen földművelő állama sem ad a munkásainak. Nem is ez kevés az aratómunkásnak, hanem az, hogy a téli hónapokban egyáltalán nincs, vagy csak igen kevés a kereseti alkalom. Télen a nyári keresetet feléli.

Szaporitanunk kell tehát a kereseti alkalmakat. A mi csak úgy lehetséges, ha az ország rátér a mezőgazdasági iparágak meghonosítására. Végre be kell látnia Magyarország földbirtokosainak és magnásainak, hogy *mezőgazdasági ipar* nélkül nincs modern gazdaság, nincs jólét és fejlődés!

Lényeges okai közé kell vinnünk a sztrájkoknak, földbirtokosainknak megmagyarázhatatlan *indolentiáját* minden szervezkedéssel szemben. Semmit, de semmit nem igyekeznek tenni érdekeiknek megóvására. Szerződések nélkül arattatnak, munkásokat fogadnak fel munkakönyvek nélkül. Pe-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Gyulai Pál.

Írta: Dr. VARGA DAMIÁN.

A magyar tudományos világ méltó és illő tisztelettel köszöntötte az elmúlt napokban *Gyulai Pált*, születésének s névünnepeének nyolcvanadik évfordulója alkalmából.

Gyulai Pál egyike a legnagyobb mai magyar írónak, költőnek és kritikusoknak. Azon nemes magyarság gárdájából való, aki még tarsalkodott egy Petőfivel, Eötvössel, Arannyal, Keménnyel, Tompával, Jókaival s sok másokkal, akikre tisztelő bámúlattal tekint a magyar. A legnagyobb magyar írók barátjai voltak; többen közülük tisztelői a most ünnepelt férfinak.

Gyulai Pál nemcsak az iskola embere, az élet társadalma is ismeri *Gyulai Pálnak* érdemeit, szép költeményeit, szellemes bírálatait, sőt irodalmi műveit is. Méltó és illő tehát, hogy a magyar nemzet e nagy tehetségű és munkaerejű fiával együtt ünnepeljen. Nagy érdemei előtt minden magyar méltán meghajoljon, átnyujtva neki a tisztelet babérkoszoruját.

A magyar irodalomnak ma legnagyobb művelője, aki mindazon eredményeket, melyeket Toldy Ferenc kutatott fel, — az irodalomtörténet széles tudásával, nagy esztihetikai ízlésével, világ-irodalmi tanulmányaival eredeti szempontok szerint dolgozta fel.

Igen érdekes jelenség, hogy a múlt évben ünnepeltük Toldy Ferenc születésének századik, halálának harmincadik évfordulóját; a rákövetkező évben, ime, a tudományos világ figyelmébe *Gyulai Pál* felé irányul, aki csakugyan nyomom

követte Toldy Ferencet. De mert *Gyulai Pálnak* nem kellett annyit kutatnia a múltban, sokkal nagyobb erővel láthatott az újabb írók s műveik egyes irodalom-történeti s esztihetikai méltatásához.

Gyulai Pálnak ehhez nagy tehetsége, alapos készültsége, biztos és széles ismerete is volt. Amihez *Gyulai Pál* egyszer hozzászólt, abban más már nem igen talált újat, kinyomozni valót.

Gyulai Pál nem a régmúlt irodalmát, hanem a jelenét ismeri legjobban. Hiszen még hallotta a legnagyobb magyar klasszikusoknak szívdobbanását, érezte szívverését, értette lelkük vágyát, óhaját. Sőt velük együtt küzdött az első sorban, a magyar haza tudományos s nemzeti fejlődéséért, nagyságáért. Senki nem ismerte annyira egy Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa, Eötvös, Kemény, Jókai életét s költészetét, senki nem értette meg ezen nagy szellemek törekvését, senki nem látott annyira be ezen írók irodalmi műhelyébe, mint *Gyulai Pál*, aki még él e nagyok sorából. El s a mult emlékeivel ragyog közöttünk. Ezért örök hála, hogy nekünk hosszú életében és nagy munkásságában hátrahagyta műveit, gondolatait, eszméit. A magyar nemzet nagy kincset kapott bennük.

De nemcsak irodalomtörténeti szempontból fontosak ezen nagy művek, hanem esztihetikai s nyelvi tekintetben is. Ha elmondhatjuk, hogy Vörösmarty lírájánál szebben nem zenge magyar lant: elmondhatjuk azt is, hogy *Gyulai Pál prózájánál szebben nem írt magyar toll.* Aki ma szépen magyarosan, zamatosan, népszerűen és mégis költőileg, világosan és előkelő nyelven kíván prózai nyelven írni: *Gyulai Pálhoz* jár iskolába. Soha senki nem tanul annyira szépet, tetszetős kedvelt olvasmányiból, mint az, aki *Gyulai Pál* műveit olvassa és tanulmányozza. A legjobb magyar stílus ma *Gyulai Pálé.* Ifjak és

idősebbek töle, a Mestertől, tanulnak szépen magyarul írni. De különben is minden mai író elismeri nagy Tanítójának, Mesterének *Gyulai Pált.* Ez lehet *Gyulai Pál* Pál legnagyobb öröme, törekvéseinek legszebb babérkoszorúja.

Egyetemi előadásai mindenkorra nagy értékűek. Aki ma egy-egy újabb íróról írni, olvasni akar, az először is *Gyulai Pálhoz* fordul. Amit *Gyulai Pál* mond, az mindig helyes, meglepő és szép. A mai irodalomtörténet minden írója tanítványa *Gyulai Pálnak*, még az is, aki talán nem volt hallgatója az egyetemen, ahol mint a magyar tudomány legfőbb magasiatán 1876—1903. volt a magyar irodalomtörténet hírneves tanára.

Nagy irodalmi érdemeinek elismeréséül a Magyar Tudományos Akadémia, és a Kisfaludy Társaság már korán tagjai közé kérték fel. Mindkét társaságban a legnagyobb magyar tudósok és írók között vezetők s irányító szellem volt s az most is. Az Akadémiának osztálytitkára, a Kisfaludy Társaságnak évtizedeken keresztül elnöke volt. A király tudományos érdemeinek elismeréséül főrendiházi taggá tette. Ilyen multra tekintet vissza *Gyulai Pál*, aki most ünnepelte születésének nyolcvanadik évfordulóját.

E sorok írója mély hálával tartozik *Gyulai Pálnak.* Érezte a jó „örög Urnak” szeretetét, amellyel magához tudta vonzani tanítványait, Nem kimélte ugyan a kathedrán se, valamint az életben sem a szöges megrovásokat, a zsörtölődéseket, de mindenki tudta és látta szavaiban a helyes szempontokat; itéletében a legtöbbször neki volt igaza. A legmélyebb hála és kegyelet hangján emlegetik mindazok *Gyulai Pál* nevét, akik csak ismerték és szeretetreméltó szívének melegét érezték.

Ép azért, mert neki szerető jó szíve volt és mert az isteni Gondviselés megfosztotta őt azoktól, akiket a legszebb szeretet aranyláncával

Mai lapunk 6 oldal.

0000079

dig a törvény világosan előírja, hogy az aratási szerződés a községi előjáró előtt kötendő meg. A míg ennek a törvénynek az egész vonalon érvényt nem szerzünk, addig a sztrájkolók szemében a törvény értelmében eljárási nem lehet.

Az *állandó cselédek* sérelmei voltak: a kevés képzés, a silány minőségű konventió, állattartás megvonása, rossz bánásmód és a rossz lakásvizonyok. Nem térhetünk ki valamennyire, hanem csak a legjellemzőbbekre.

Rossz a cseléd *konventiója*! Ez így van! Sok helyen eleség helyett ocsu a konventio. Ehhez járul még mellékesen az is, hogy azt nem a törvényesen előírt ürmértékek szerint szolgáltatják ki s így a cselédet elütik az ellenőrzés jogaitól!

Humanus bánásmódban főleg ama cselédeknek volt hiányuk, a kik bér gazdaságokban dolgoztak. A ki ismeri a bér gazdaságokat, az nem hall új dolgokat. Ezeknél se ünnepe, se vasárnap semmi sincs, csak zsarolás emberral, földdel egyaránt. Jól jegyezte meg valaki az O.M.G.E.-ben, hogy a legtöbb bérlő azon van, hogy egyazon cseléd ne sokáig maradjon a gazdaságban, mert ha megbetegszik, vagy elöregszik, az eltartás gondja rája esik.

A *rossz lakásvizonyokról* nem szövegek, ismerjük valamennyire. A legjogosultabb panaszok egyike.

Ezekre a közvetett okokra vezette vissza az előadók valamennyije a múlt évi sztrájkot! A megindult vita során a jövő tennivalói közé sorolták a *munkás- és cseléd-törvény olyan revízióját*, mely a munkás és munkaadó érdekeit egyaránt szem előtt fogja tartani! Az egyes gazdaságokban kötelező *bérlévi* kiadását, a melyben a cseléd összes járandóságai törvényszerű mértékben lesznek feltüntetve! Sürgeti a *bérmínimum* megállapítását, *munkástartalék*reget, *vasárnapi munkaszünetet*, stb.

Az *aratógépekkel* való íjlesztést, engedelmet kérek, nem tartom a jövő, komoly tennivalói

fűzött magához: tanítványaiban keresse s találja meg azokat az egyéneket, akikre érdemesnek, és méltónak találta szívének szeretetét, jóságát bőven átszűrőzni. Egyéniségében mindenkor vonzó, kedves és szeretetreméltó. Még akiket megbírált is, ragaszkodtak hozzá; tisztelték s tisztelik Gyulai Pált az egész országban.

Amint az egyetemi katedrán, az irodalom-ban is mindig külön tudta választani az egyént a gyarlóságtól. Az irodalom nagy férfai kritizáló és kifogásoló szavaiban több-kevésbé megnyugodtak. Különben is nagyon szerette és szereti is ha vitakozásba bocsátkozhatik valakivel. Szereti az ellenmondást, hogy ő maga még élesebben tudja feltüntetni az ő szempontjait s érveit. Gyulai Pál valóban szeretetreméltó kritikus volt és az ma is a nemzetnek. A nagy Kölcsey és Bajza nyomdokain haladt, de tovább jutott s neve tiszteltetve. De nem csak bíralt, hanem meg is mutatta, mit kíván a magyar írótl.

Úgy írta meg nagy irodalmi tanulmányait, egy *Vörösmarty Mihály életrajzát*, *Katona József Bánk-bánját* stb., mintha ő már maga előre bírálta volna. És ez az igazán helyes. Gyulai Pál nemcsak elméletben mondotta meg: milyen legyen egy irasmm, hanem adott is olyan remekműveket, amilyenek a világ irodalomban is ritkaság számítanak. Bence van ezen műveiben, de egyebekben is, az illető író egésze egyénisége, felülgása, ismerete, kora, szelleme, lelke.

Amilyenek irodalmi termékei, olyanok szónoki beszédei is. A magyar emlékezőcsélekményét ő adta meg. Előtte és utána sokan mondtak emlékezőcséleket, de senki sem múlta felül őt, ő azonban mindenki mellé odaállhat, sőt a legtöbbet fölül is múlta. Műveiben általában, de különösen emlékezőcséledeiben, rendkívül sok eszmét, eleven életet, ellentétet, meggyőződést és mindenekelőtt egyéni vitaközvetítő erőt látunk. A korviszonyok megrajzolása sán illeszti bele az

közé! Időre el lehet vele a sztrájkot némitani! De mit csinál az ország az éhes családokkal? Hova vezetne a boszút líhegő embereknek munkája? Csak egy forradalmi állapotra, a melyre nem lehet kíváncsi a gazdatársadalom!

Főlöszleg mondanom, hogy a munkások részéről eszelelt nyomorúság sok helyen a való helyzet képe! Csak ürügyül éltek vele, hogy a köteles engedelmesség megtagadásában magukat fődözhesék!

A sztrájk legigazibb oka az *igazságra vezethető vissza*! Mert a ki utóvégre dolgozni akar, kap munkát, megis el belőle szegényesen, az igaz, — de piszkosan nem kell laknia, rongyokban sem járnia. Sok járvaló, szorgalmas cseléd van az országban, a ki szolgálata alatt egy kis házat, egy kis földet, meg egy kis pénzt is kuporgatott össze. A kit pedig egyszer elvakított a városi élet csillogása, vagy a hamis íge, annak kevés a haromszoros konvenció is, az előtt már végső célként a kommunizmus lebeg.

Végeztül, hogy rámutassak az előszavaimban mondotak alaposságára és a helyzet komolyságára — jelezni kívánom, hogy a kormány megengedte a mezőgazdasági munkásoknak szociális alapon való szervezkedését! A belügyminiszter jóváhagyta az „*Országos Földmunkások Szövetsége*” alapszabályait, a mely szövetségnek határozott célja a munkások érdekeinek megóvása a munkaadókkal szemben!

A munkások, a cselédek szervezkedik ellett magyar gazdatársadalom, csak te akarsz maradni szervezetenél!

Kirchner József
részvételezőnk.

UJDONSÁGOK.

— A belvárosi katolikus kör második tea-estélye. A belvárosi katolikus kör vigalmi bizottsága a f. hó 3-iki teaestély páratlan sikerrel fel-

egyent, akinek érdemeit akarja méltatni. Gyulai Pál mindenkor egész embert, egész magyart, egész író, egész szellemet rajzolt eleven, mozgalmat, szívvel érző, lélekben lelkesült formában s nyelven.

Mint kritikus legnagyobb Gyulai Pál, mint irodalomtörténész Mestere a mai nemzedéknek és az lesz, még soka a később következő generációnak is. Mint költőt a mely érzés, a mely lelkület, a szív tüze és ereje jellemzi. Minden magyar ifjú és lány ismeri, mert kell ismernie Gyulai Pálnak *Ejti litogátis*, *Hadnagy Urani*, *Krisztus és a madarak* c. szép költeményeit. Melyik magyar ifjú az, aki nem próbálkozott meg *Pókainé* című remek ballada szavalásával? Mindig szép, mindig megható ez az élénk leírás, a hazafias lelkesedés, a családi szenvedés s áldozat, mely ezen szép költeményében kifejeződik. A nyolcadik osztályban azután megismerkedik mindegyik magyar ifjú Gyulai Pálnak *Horácus orszákos* c. odájával is. Emlékezőcséledeivel pedig már előbb.

De sok volna mindazt elmondani, ami Gyulai Pálnak érdeme a magyar irodalom s költészet mezején.

Egyénisége ép úgy, mint irodalmi munkássága mélyen tiszteltetve. A tudományos világ tisztelete, szeretete minden este jól esik sokat szenvedett szívének, valamint tanítványai ragaszkodása és halála.

Gyulai Pál méltó büszkesége a magyar nemzetnek.

A legnagyobb ma élő írónk, költőnk, Gyulai Pál. Ifjak és öregek Tanítómestere, lelkesítő Nesztora.

Gyulai Pál érdemei nem fognak kisebbedni soha. A hála és szeretet talán kiállszik szívünk porával, de emléke megmarad soká, örökre.

buzdulva, hogy a Szent István teremből a mult alkalommal oly kedves emlékekkel távozó nagyközönség egyhangú óhájának eleget tegyen, elhatározta, hogy a teaestélyt a farsang folyamán megismétli. Az estély f. hó 24-én lesz, melyre a rendezőség a legközelebbi napokban fogja a meghívókat szétküldeni.

— A Vörösmarty kör tea-estélyein résztvevő hölgyek f. hó 9-én nagy érdeklődés mellett megtartott értekezletükön elhatározták, hogy a kör által a farsang égen, folyó hó 26-án a Magyar Király szálloda emeleti termeiben rendezendő nagyobb szabású estélyen a táncoló hölgyek kivétel nélkül kék-pettyes fehér kalikóban fognak (álarc nélkül) megjelenni. Ezen estélyre, amely iránt igen meleg érdeklődés mutatkozik, a rendezőség a meghívókat a napokban fogja szétküldeni. A kalikó-jelműekhez szükséges kelme — az egyöntetűség kedvéért — lehetőleg ugyanazon forrásból lesz beszerzendő, miért is a rendezőség ez uton hozza az érdeklődő hölgyközönség tudomására, hogy a kelme beszerzése iránt az értekezleten kiküldött három tagu hölgybizottság a Schubert és Schleisinger helybeli céggel jutott megállapodásra.

Adomány. A Szelke család 100 koronát volt kegyes az építendő Vízivárosi templom céljaira adományozni. Mely jóságukért halás köszönőletet nyújtani a vezetőség.

Halálözös. Résztvétel vettük a tudósítást, hogy *Akkermann Józsefné*, szül. Almássy Anna f. évi február hó 8-án reggeli 1 órakor, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvételé után, életének 44-ik boldog házasságának 25-ik évében, csendesen elhunyt. Temetése e hó 9-én délután volt óriási részvét mellett.

Rendkívüli közgyűlés. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. é. február 13-án d. e. 10 órakor a városház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: 1. 1006. A helybeli magy. kir. pénzügyigazgatóság átirata az önkéntesen befizetett állami adóknak az adópeng-tárba leendő beszállítása tárgyában.

A közgyűlés előrelátható állásfoglalása egészen természetes és egyszerű: ragaszkodik régebbi határozataihoz, a melyek érdeklődésben önként befizetett állami adókat be nem fizet, illetőleg azokat letétbe helyezi.

Mint jellemző adatot leszögezzük, hogy 1906-ban összesen két adózó polgár kívánta állami adóját önként befizetni s azok egyike is katonatiszt volt.

— **Babaarcok.** A kik a Kossuth utcán végigmennek s utjuk a Zichy-ház mellett visz el, a legutóbbi időben rendszerint megállnak. S ha megállanak s gyönyörködni kezdenek, a másik pillanatban bizonyosan mosoly derül az arcukra. *Pete* Gyula fényképész most állított ki egy képiábrát csupa apró gyermekarcokból. Gömbölyű képű, gömbölyű karu, gömbölyű lábú és gömbölyű mosolyú apróságok. Kacagó szemekkel bámulnak a szemlélőre lehetetlen megállni, hogy vissza ne kacagjunk az apró mimizster-íőispán jelöltek, (pardon! kis ifiur, a jövőre gondolunk s nem a jelen körülmények alapján akartuk őnt sértegetni!) a leendő polgármestereket, képviselőket, no meg a most is még gömbölyű nagyságos asszonyokat, a kik a képen ugyan mosolyognak, egyébként azonban éles visítással töltik gyermeknapjaik felét, előre a jövődőre a két kezés csipőjére tevő nagyságos feleség árnyékát. Nem egy mellett ott áll a kis mama is, gyönyörködve az ő kis jószágában, a legnagyobb büszkeségében, akit oda nem adna Darius (a felsége minden kincseért). Tessék ezt a nagy gazdagságot megszemlélni! A ki azonban megszemléli, lehetetlen, hogy a legnagyobb elismeréssel ne adózzék az ügyes fényképésznek, a ki ily kitűnő képeket produkált. Mert könnyű szép képet csinálni egy úde arcu fruskáról, a ki maga is minden áron szed akár lenni s akkor is mosolyog a mikor a masina rég végezte a dolgát. De tessék becsapni egy felesztendő apróságot, hogy mondjon le minden gyermeki passziójáról, a sírásról s egyebekről és úgy jelenjen meg a világ előtt, hogy mindenki hetyke legénynek tartsa. Azt hisszük, hogy Pete Gyula valódi művész a gyermekarcok készítésében s nem-

helyárak mellett. Sziklai Kornél volt az, aki a Gül Baba bemutatójánál a budapesti Királysínházban Mujkó cigány szerepét eljátszotta s az akkori színházi krónikák szerint a körülményekhez képest eléggé sikerülten. Eppen ezért elvárható lett volna (már t. i. Sziklai Kornél ur szerint), hogy Nagy Magyarország utólrhetetlen első komikusának vendégszereplőkódását a székesfehérvári közönség ha már nem is „zsufojt,” de legalább „túlzsufojt” házzal honorálja. Ehelyett azonban csekélyszámu publikum nézte végig a szó szoros értelmében vett mujkózást. Ennek pedig igen egyszerű oka van, amit a következőkben árulhatunk el: a székesfehérvári közönség fejlett művészi érzékének tiltakozását látjuk abban hogy a színházról ezen estén távol tartotta magát, mert nem akarta, hogy a Budapestről be csempészett torzított izléstelenségekkel mulattassák végig hosszú három órán keresztül. Nem akarjuk mi Sziklai Kornél ur művészi érdemeit kisebbíteni hisz a legutolsó kóristától sem lehet megtagadni a talentumnak halovány kópiáját, s így Sziklai Kornél urról is feltételezzük, hogy habérleveleket csipkedett már az elismerés fájáról, de akkor ezen habérleveleket bizonyára Pfeifferkorn Farkas Lipótok, Goldstein Szamuk, Kohn Legeek, Frúceitig Salamonok és Berregi Oszkárók Iferálták a konyhájára. Az ilyen típusok rajzolásában elismerjük, hogy meggyerheti bizonyos elemek jönditát. Tancot is láttunk mi már különbet és pedig nem kisebb legénytol mint Deák Gyula, s ha nem vonunk párhuzamot Sziklai Kornél ur és Deák Gyula Mujkó cigány között, úgy azt az előbbi csak köszönettel veheti, s leszűrhetnének belőle azt az igazságot, miszerint ahhoz, hogy valaki színművész legyen, nem okvetlen szükséges a fővárosban lenni. Szóval ez az eset is, úgy mint az első vendégszereplés, várakozáson alul ütött be, s bizonyoságot szolgál, hogy a fő-

város által lenezett vidék nem mindig veszi be azt, amit a fővárosi színházak bennszülőtteinek gyomra megemészt.

Péntek, febr. 9.

Mulató istenek, az orfeusz operettnek nem sikerült kopirozása ment zónaelőadásban (s pedig igen silányul.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Kíváncsi. Hogy Kicsoda Stark Ludovika? a holnapi Mozart-estély egyik szereplője? Milánóban született, ott kezdte tanulmányait is, jelenleg a budapesti zenekola énektanárja. A budapesti publikum rendkívül előnyösen ismeri mint kiváló oratorium-énekesnőt.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindenféle ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE.

Elfogad a legméltányosabb feltételek és díjak mellett tűz-, jég- és életbiztosításokat.

A kartelben álló részvény-társulatokkal szemben a versenyt egyedül a Szövetkezet fejté ki. érdeke tehát a gazdaközönségnek, hogy azt támogassa.

Képviselőség minden községben.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT: ISKOLA-UTCA 11. SZ.

52-17

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR.

Nagybani tenyészetek

!! kivitelle!!

Mag és növény. rózsák.

fák és tüleveltek.

Fa és sövénycesmeték.

A legjobb magvak és virághagymák.

A legszebb növényeket rózsákat és divatvirágokat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorsfákat (64 hold területű faiskola.)

Mindent saját nagytenyészeteiből Pósta-kötegek magvakkal 5 kor. felül bérmentve. Mühle új „Tanácsadója” vevőknek kívánatra. — Pompás főarjegyék vevőknek kívánatra.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Üzlet átvétel.
 Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint a több mint 40 éve fenálló kétél áru üzletet Székesfehérvár, Simor-utca 7. sz. (Szőlősy ház özv. Szőlősy Ferencné örökösétől átvettem és azt az eddigi pontos lelkiismeretességgel fogom tovább vezetni
 Szíves pártfogást kér
 özv. Szőlősy Ferencné utóda
 Mayer Lajos.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Most jelent meg

A maglaji hős életrajza

a hős arcképével együtt

Írta: BARDOS JÓZSEF dr. ciszt. r. tanár.

Kapható a szerzőnél, Székesfehérvárott.

Ára 60 fill. Tomcsányi István életrajzával és költeményeivel együtt 1 korona.

Aki kitünő étvágyfokozó asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitünő hatásának elismert és rendkívül tartós

HERCULES
 maláta-tápsör
 különlegességet inni.
 Kapható minden nagyobb csemege-, fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglóban és a Heroules Sörfőzde széküldési telephén.
 Budapest, VII. Bethlen-tér 3.

Telefon 63-68.

Arjegyék ingyen.

Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel.

Kapható: Székesfehérvár, Reinitz Lipót cégnél.

Megrendelhetők:

Névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkék és levélpapírok borítékokkal.

Árjegyzékek, körlevelek, hirdetések és felragaszok.

Évi jelentések, mérlegek, kimutatások, hivatalos nyomtatványok és gyászlapok.

Rovatolt táblázatok számadásokhoz és nyilvántartásokhoz.

Röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, nagyobb művek stb.

Állami és magánhivatalok részére szükséges mindenemű nyomtatványok; továbbá hivatalos level- és okmányborítékok minden alakban stb.

MEGYEHÁZMEGYEI KÖNYVNYOMDA

SZÉKESFEHÉRVÁROTT,

☐ KOSSUTH-UTCA II. SZ. ☐

Készít a legfinomabb kivitelben minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

tisztán és csinosan, a leg-
☐ — jutányosabb áron. — ☐

Raktáron tart:

Keresztelési, bérmaiási, eljegyzési, esketési és halálzási anyakönyvi ivatek; továbbá alapítványi és templomszámadási ivatek merített papíron.

Keresztelési, esketési és halálzási anyakönyvi kivonatokat.

Templomszámadási jegyzőkönyveket, iktató- és postakönyveket.

Elbocsátó leveleket, eljegyzési bizonyítványokat, családi értesítőket, keresztelési kivonatokat.

Misealapítványi leveleket. Bérmaijegyeket stb.

A könyvekhez szükséges nyomtatványok tetszés szerint fűzve, kötve vagy ezek nélkül szállítanak.

A „Fejérmegyei Takarékpénztár“ 1906. február 15-én délután 4 órakor az intézet helyiségében rendes évi közgyűlést

tart,

melyre a részvényesek, hivatkozással az alapszabályok 64. §-ára*) tisztelettel meghívatnak.

Tárgysorozat:

1. Az 1905. évi üzletforgalomról szóló igazgatósági jelentés.
2. Határozathozatal az igazgatóságnak az 1905. évi zárószámadás betérjesztése és ennek kapcsán a mérleg jóváhagyása, a tiszta jövedelem felosztása, illetve az osztalék megállapítása, a felügyelő bizottság és az igazgatóságnak jegyzőkönyvileg leendő felmentése érdekében tett javaslatok fölött.
3. Elnök, 14 napibizottságra kötelezett megyebeli igazgatósági tag, 11 póttag, 7 napibizottságra nem kötelezett igazgatósági tag, 3 felügyelő rendes és 2 póttag választása. Székesfehérvár, 1906. január 30.

Gróf Zichy Aladár.
elnök.

*) 64. §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel előbb nevére iratott és három nappal a közgyűlés előtt (ezáltal tehát 1906. február 12-ik napjáig) az intézet pénztáránál letételezett.

MEGHÍVÓ.

A „Székesfehérvári Takarékpénztár“ 1906. évi február hó 17-én délután 3 órakor az intézet helyiségében

60-ik rendes évi közgyűlést

tartja,

melyre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. ik §-a értelmében a közgyűlésen részvételre csak oly részvény jogosít, mely a résztvőre legalább négy héttel a közgyűlés napja előtt átiratott és a mely még le nem járt szelvényeivel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon a társaság pénztáránál letételezett, vagy melynek 23. §-a c) esetében bírói letétbe helyezése igazoltatik.

Közgyűlési tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése 1905. üzleti évről.
 2. A felügyelő bizottság jelentése 1905. üzleti évről.
 3. Határozat a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában.
 4. Számadási felmentvény tárgyában határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére az 1905. évi számadásra nézve.
 5. Az alapszabályok 59. §. L, pontjának és 103. §-ának kibővítése és 59. §-ába egy új pontnak K, alatt felvétele.
 6. Megválasztása a két választmányi tagnak négy évre és egy választmányi tagnak egy évre.
- Székesfehérvár, 1906. évi január 25-én.

Az igazgatóság.

Lakásáthelyezés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Távirdu-utca 15 sz alatti lakásomat **Megyeház-tér 6. sz.** (Megyeházszal szemközt) házba helyeztem át. Ugyanott minden, a **szabó iparba vágó munkát** lehető legjutányosabb árért, legújabb divat szerint gondosan elkészíteni elvállalok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel
Szirkovits András
férfszabó.

Székesfehérvári első

Butorraktár

Sas-utca 6. szám,

a „Fekete sas“ szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek a már **40 éve** jó hírben álló saját készítményű

kárpitos és asztalos BUTORAIMAT

nagy választékban, szilárd és izlételjes kivitelben, pontos kiszolgálás és jutányos árakban ajánlani.

Nemkülönben e szakmákban vállalkozom kívánatra külön rajzok szerint elkészítendő mindenemű kárpitos és asztalos munkákra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel
Füstér Imre.

A Szekesfehérvári Kereskedelmi Bank zárószámadása az 1905. üzletéről.

Vagyon.	Mérleg-számla.		Teher.	
	K.	f.	K.	f.
Késpénz és girokövetelés	131881	54	Részvénytőke	300000
Pénzváltóüzlet értékei	73931	17	Tartalékalap	100000
Értékpapírok:			Rendkívüli tartalékalap	57321
210800 K 4 ^{1/2} m. koronajátékok	93	103858	Értékpapír árfolyamkülönbözeti alap	54922
168000 K 4 ^{1/2} m. jelzálogbank záloglevél	98	162680	Rendelkezési alap	100000
105800 K 4 ^{1/2} m. egy. fős. tak. záloglevél	98	103684	Ösztöndíj alapítvány	2000
92000 K 4 ^{1/2} m. agrárbank járadék	98	90160	Nyugdíjalap	67211
20 drb. oszt.-magy. bank részvény	1500	30000	Betétek	3963520
35 drb. pesti m. keresk. bank részvény	2500	87500	Hitelezők	496552
100 drb. m. leszámt. es pénz.bank részvény	420	42000	Átmeneti tételek	82217
200 drb. m. jelzálogbank részvény	460	92000	Nyereség	54546
100 drb. egyes. bpesti fős. takpt. részvény	2100	210000		
100 drb. salgotarjani közszénbánya részv.	500	50000		
100 drb. északmagy. közszénbánya részv.	200	20000		
62 drb. Budapest városi villam. vas. rész	300	18000		
59 drb. Schlick-téle vasöntőde részvény	200	13000		
120 drb. Arpádfürdő részv.-társ. részvény	500	50000		
Nyugdíjalap értékpapirjai	68820	—		
Pénzüintézetknél elhelyezett tőkék	230241	71		
Váltók	941587	91		
Előleg kölcsönök	125190	—		
Jelzálog kölcsönök	323290	—		
Adósok fedezet mellett és folyószámlán	1982457	38		
Intézeti házak	200733	66		
Átmeneti tételek	11677	45		
	5278202	82		5278202

Tartozik.	Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.	
	K.	f.	K.	f.
Betétek kamata	130630	62	Kamatok	178440
Folyószámla kamata	5136	28	Pénzváltóüzlet nyeresége	5822
Tartalékalapok kamata	10106	84	Jutalékok	3280
Kamatadó	14476	69	Értékpapírok adómentes jövedelme	59067
Adó	3130	71	Pénzüintézetknél elhelyezett tőkék kamata	9241
Fizetések	16980	—	Intézeti házak jövedelme	2852
Költségek	6791	98		
Leírás irodaberendezés költségeiből	6000	—		
Veszteség hitellügyleteknél	1905	31		
Nyereség	54546	38		
	258704	81		258704

Szekesfehérvár, 1905. december 31-én.

Ifj. Zichy János gróf s. k.,
elnök.

Karl József s. k.,
h. elnök.

Pápay Nándor s. k.,
vezérigazgató.

Szilágyi Imre s. k.,
főkönyvelő.

Almássy János s. k.
pénztáros.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Meisel Ödön s. k.,

Dr. Pataki Armin s. k.,

Karl István s. k.

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Alulírottak, mint a szekesfehérvári kereskedelmi bank felügyelőbizottságának tagjai, tisztelettel jelentjük, hogy az 1905. évi üzletet figyelemmel kísértük, a könyvelést havonta megvizsgáltuk és mindenkor rendbenlevőnek találtuk.

Résztvettünk az intézet értékeinek és okmányainak általános leltározásában, megvizsgáltuk az igazgatótanács által az 1905. évre beterjesztett mérleget, valamint a nyereség és veszteségszámlát és ennek eredményeképpen igazoljuk azt, hogy azoknak minden egyes tétele, valamint az **54546 korona és 38 fillérrel** kimutatott nyereség helyes és a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyező.

A nyereség felosztására nézve az igazgatótanács javaslatát magunkévá tévén, azt elfogadásra ajánljuk és kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1905. évi működést illetőleg az igazgatótanácsnak, úgy nekünk is a felmentvényt megadni szíveskedjék. Megbízatusunk lejárván, megtisztelő bizalmukért köszönetet mondunk.

Szekesfehérvár, 1906. február hó 1.

Karl István.

Meisel Ödön.

Dr. Pataki Armin.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Szekesfehérváron

00000084